

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 12C/20/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7119207492
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Slobodníková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2022:7119207492.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Ivetou Slobodníkovou v spore žalobkyne: Z., bytom E., zastúpená Z. nar. X. X. XXXX, bytom H. a P., nar. XX. X. XXXX, bytom M., proti žalovanému: Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., so sídlom Radničné námestie 8, Banská Štiavnica, IČO: 36 022 047, o náhradu škody vo výške 453 409,72 EUR s príslušenstvom

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a**.

Konanie o zaplatenie sumy 24 035,- EUR **z a s t a v u j e**.

Žalovanému proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručенou na tunajší súd dňa 1. 7. 2019 domáhala proti žalovanému náhrady škody vo výške 453 409,72 EUR s 5 % úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 14. 6. 2019 do zaplatenia a náhrady trovy konania. Žalobu odôvodnila tak, že náhradu škody si uplatňuje na základe zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, keďže pozemky sa nachádzajú v ochrannom pásme II. stupňa vodohospodárskej nádrže Starina a stali sa pre ňu nedostupné na poľnohospodárske využitie od roku 1985, i keď je ich vlastníčkou. V katastrálnom území Zvala vlastní 44 763 m², za ktoré požaduje finančné odškodnenie vo vyčíslenej výške. K žalobe pripojila technicko-geodetickú dokumentáciu, vyznačenie hranice ochranného pásma II. stupňa vodnej nádrže Starina a grafickú identifikáciu.

2. Uznesením zo dňa 1. 10. 2019 č. k. 12C/20/2019-14 súd vyzval žalobkyňu, aby v lehote 10 dní odstránila vady žaloby doručenej súdu dňa 1. 7. 2019 podľa § 129 ods. 1 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP").

3. V podaní zo dňa 18. 11. 2019 žalobkyňa odstránila vady žaloby tak, že uviedla, že je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností evidovaných Okresným úradom Snina, katastrálny odbor na liste vlastníctva č. XX, okres Snina, obec Stakčín, katastrálne územie Zvala, ktoré opísala v podaní, pričom vlastní spoluvlastnícke podiely na uvedených nehnuteľnostiach o celkovej výmere 49 667 m². Z grafickej identifikácie a vyznačenia hranice ochranného pásma II. stupňa VN Starina č. 243-2016-ID zo dňa 1. 4. 2019 vyplýva, že všetky parcely registra E-KN evidované na LV č. XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX sa nachádzajú v ochrannom pásme II. stupňa vodárenskej nádrže Starina. Parcely registra E-KN č. XXXX, XXX a XXX síce nezasahujú do OP II. stupňa VN Starina, avšak tieto parcely sú nevyužiteľné, pretože jediný prístup k týmto parcelám je cez parcely, ktoré sa v OP II. stupňa VN Starina nachádzajú. Prevádzkovateľom vodárenskej nádrže Starina je žalovaný. Ako spoluvlastník uvedených nehnuteľností je obmedzená v užívaní pozemkov nachádzajúcich v ochrannom pásme II. stupňa Starina. Uvedenú skutočnosť preukazuje rozhodnutie č. ŽP-577/91-Mi zo dňa 17.

1. 1992 v časti D Poľnohospodárska činnosť, bod 27. Zároveň túto skutočnosť potvrdil aj žalovaný

listom zo dňa 21. 7. 2008 označeným ako určenie ochranných pásiem vodnej nádrže v katastrálnom území obce Zvala. Pred výstavbou vodnej nádrže Starina žalobkyňa, resp. jej právni predchodcovia predmetné pozemky riadne užívali a obhospodarovali až do roku 1985, kedy im výstavba vodnej nádrže Starina akékoľvek ďalšie užívanie pozemkov v spoluvlastníctve žalobkyne znemožnila. Výstavba VN Starina prebiehala v rokoch 1981 až 1988. Znaleckým posudkom vypracovaným Ing. D. dňa 24. 11. 1997 v Snine bola hodnota pozemkov ocenená na 80 889,- Sk za hektár, t. j. 2 685,02 EUR za hektár. Pri výpočte majetkovej ujmy vychádzala žalobkyňa z tohto ocenenia znalcom, avšak pretože sa jedná iba o orientačné ocenenie, navrhla vykonať znalecké dokazovanie. Žalobkyňa má za to, že jej úplným obmedzením užívania pozemkov vzniká majetková ujma vo výške 13 335,58 EUR ročne. Vzhľadom na uvedené dôvody sa žalobkyňa domáhala náhrady majetkovej ujmy vo výške 453 409,72 EUR s príslušenstvom od roku 1985, t. j. odkedy bola žalobkyňa, resp. jej právni predchodcovia obmedzení v užívaní pozemkov.

4. Žalobkyňa k podaniu pripojila informatívne výpisy z listov vlastníctva, rozhodnutie č. ŽP-577/91-Mi zo dňa 17. 1. 1992, grafickú identifikáciu a vyznačenie hranice ochranného pásma II. stupňa VN Starina č. 243-2016-ID zo dňa 1. 4. 2019, určenie ochranných pásiem vodohospodárskej nádrže v katastrálnom území obce Zvala, znalecký posudok zo dňa 24. 11. 1997.

5. Žalovaný v rámci obrany v písomnom vyjadrení zo dňa 4. 3. 2020 žiadal, aby súd konanie zastavil v dôsledku absencie procesných podmienok konania, resp. žalobu zamietol. Už dňa 16. 11. 2005 podala žalobkyňa na Okresný súd Košice I žalobu proti žalovanému o vyporiadanie majetkovej ujmy na pozemkoch v katastrálnom území Zvala. V uvedenej žalobe žalobkyňa uviedla, že vlastní pozemky v katastrálnom území Zvala, ktoré od roku 1983 nemohla užívať na poľnohospodárske účely z dôvodu vybudovania vodnej nádrže Starina. Žalobkyňa sa domáhala zaplata sumy 90 622,39 EUR titulom finančného odškodnenia na pozemkoch, ktorých je spoluvlastníčkou, nachádzajúcich sa v katastrálnom území Zvala, ako aj ročného odškodnenia vo výške 4 119,20 EUR od roku 2006. Predmetné konanie bolo vedené na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 25C/158/2005. Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 8. 10. 2009 žalobu v časti 19 916,35 EUR zamietol a konanie v časti 70 706,03 EUR zastavil. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26. 7. 2011. Súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa v konaní nepreukázala základné predpoklady a skutočnosti nevyhnutné pre priznanie majetkovej ujmy podľa zákona č. 364/2004 Z. z. (§ 32 ods. 6), čím neuniesla dôkaznú povinnosť. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci svojou povahou patrí k procesným podmienkam a jej zistenie v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Odhliadnuc od vyššie uvedenej argumentácie žalobkyňa vo svojej žalobe žaluje subjekt, ktorý nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, ktorého organizačnou zložkou je odštepny závod Košice, je výkonným správcom vodárenskej nádrže Starina, t. zn. že nie je žiadnym zo subjektov, s ktorým zákon o vodách spája zodpovednosť na náhradu majetkovej ujmy. Nie je ani vlastníkom alebo stavebníkom vodnej stavby. Žalobkyňa vo svojom návrhu uviedla, že žalovaný je prevádzkovateľom vodárenskej nádrže Starina. Skutočným investorom výstavby vodnej stavby Starina bola Vodohospodárska výstavba š. p., Bratislava a vlastníkom je Slovenská republika. Žalovaný je subjektom, ktorý sleduje dodržiavanie povinností a obmedzení uložených v ochrannom pásme vodárenskej nádrže a spravovaných vodných tokoch, z ktorého dôvodu nemôže byť daná jeho povinnosť na úhradu majetkovej ujmy. Obmedzenie vlastníckeho práva v pásmach hygienickej ochrany vodárenskej nádrže sa uskutočnilo vo verejnom záujme, preto náhradu majetkovej ujmy, pokiaľ sa táto podľa právnych predpisov preukáže, by mal v mene štátu poskytnúť príslušný ústredný orgán štátnej správy. Z uvedených dôvodov vzniesol námietku nedostatku pasívnej legitímácie. Ďalej žalovaný uplatnil námietku premlčania, keďže žalobkyňa sa žalobou domáha náhrady majetkovej ujmy od roku 1985, od kedy bola žalobkyňa, resp. jej právni predchodcovia obmedzení v užívaní pozemkov.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení doručenom súdu dňa 7. 4. 2020 uviedla, že námietka prekážky právoplatne rozsúdenej veci je bezpredmetná, lebo účastníkom konania v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 25C/158/2005 bol Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, odštepny závod Košice a nie žalovaný. Žalovaný je zaradený medzi strategicky dôležité štátne podniky s upraveným spôsobom hospodárenia, pretože má v správe i majetok, ktorý podľa Ústavy SR (čl. 4) je vo výhradnom vlastníctve štátu. Žalovaný je subjekt, ktorý zabezpečuje dodávku vody z vodných tokov a z nádrží, vrátane jej využitia na výrobu elektrickej energie, t. j. žalovaný odoberá vodu z vodnej nádrže. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný je vo veci pasívne vecne legitimovaný. Žalovaný od začiatku, t. j. odo dňa kedy žalobkyňa požiadala náhradu majetkovej ujmy, komunikuje so žalobkyňou ako subjekt

povinný na vyplatenie nároku na náhradu ujmy. Ani raz vo vzájomnej komunikácii žalovaný nenamietal skutočnosť, žeby nebol povinným subjektom na vyplácanie škody.

7. Žalobkyňa v priebehu konania navrhla, aby súd pripustil do konania na strane žalovaného v 2. rade ďalší subjekt - Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom životného prostredia SR, Nám. Ľ. Štúra 1, Bratislava.

8. Uznesením zo dňa 5. 5. 2020 č. k. 12C/20/2019-153 súd rozhodol tak, že nepripustil, aby do konania pristúpil ako žalovaný v 2. rade Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom životného prostredia SR, lebo podaním zo dňa 21. 4. 2020 zobrala žalobkyňa svoj návrh späť.

9. Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 25C/158/2005 súd zistil, že dňa 16. 11. 2005 sa žalobkyňa žalobou domáhala náhrady majetkovej ujmy na pozemkoch v katastrálnom území Zvala vo výške 2 730 090,- Sk (90 622,39 EUR), od roku 1983 do roku 2005. Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 8. 10. 2009 č. k. 25C/158/2005-138 právoplatne žalobu v časti o zaplatenie 24 035,55 EUR zamietol a konanie v časti o zaplatenie 70 706,03 EUR zastavil pre späťvzatie žaloby. Súd žalobu zamietol, lebo žalobkyňa pri preukázaní svojich tvrdení neunesla dôkazné bremeno, pretože okrem toho, že uviedla, že nehnuteľnosti, ktorých je spoluvlastníčkou a za ktoré požaduje finančné odškodnenie, sa nachádzajú v ochrannom pásme II. stupňa - vodárenská nádrž Starina, nevedela identifikovať svoje pozemky, kde sa nachádzajú a ktoré z nich, v akej výmere prípadne užíva žalovaný titulom zriadenia vodnej nádrže Starina. Nesplnila si ani ďalšie nevyhnutné podmienky stanovené Nariadením vlády SR č. 438/2005 Z. z. Žalobkyňa nepreukázala základný predpoklad stanovený v ust. § 32 ods. 6 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, a to, že je preukázateľne obmedzená v užívaní pozemkov ani to, že práve jej pozemky užíva žalovaný. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 16. 6. 2011 č. k. 1Co/157/2015-185 potvrdil rozsudok s tým, že odvolací súd sa stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že podmienky pre priznanie náhrady majetkovej ujmy podľa ust. § 32 ods. 6 vodného zákona splnené neboli. Táto náhrada patrí v primeranom a preukázateľnom rozsahu za preukázané obmedzenie užívania pozemkov v ochranných pásmach vodárenských zdrojov. Najvyšší súd uznesením zo dňa 27. 9. 2012 č. k. 2Cdo/142/2012-235 dovolanie žalobkyne zamietol.

10. Žalobkyňa na pojednávaní dňa 14. 9. 2021 uviedla, že je to takmer 36 rokov, čo svoje pozemky nemôže užívať ani obhospodarováť, lebo sa nachádzajú v ochrannom pásme. Požiadala žalovaného o náhradné pozemky v Košiciach, avšak jej nebolo vyhovené. So žalovaným sa niekoľkokrát pokúsila o dohodu, avšak bezpredmetne, preto podala žalobu.

11. Rozsudkom zo dňa 14. 10. 2021 č. k. 12C/20/2019-230 súd konanie o zaplatenie sumy 24 035,- EUR zastavil, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, žalovanému proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznal.

12. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 12. 4. 2022 č. k. 3Co/50/2022-306 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uložil súdu preskúmať zdravotnú dokumentáciu o poruche sluchu a postarať sa o zabezpečenie práv žalobkyne v civilnom sporovom konaní, zaoberať sa vecnou legitimitáciou strán sporu a len v prípade, že vo veci je daná aktívna alebo pasívna vecná legitimitácia strán sporu, vec meritórne prejednať, ako aj posúdiť, či vo veci nie je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci podľa § 230 CSP a uplatnený nárok nie je premlčaný.

13. Výzvou zo dňa 20. 5. 2022 súd vyzval žalobkyňu, aby v lehote 10 dní písomne oznámila, či je schopná chápať a zachytiť priebeh pojednávania a uplatňovať svoje práva v konaní. Zároveň žalobkyňu poučil, že v konaní sa môže dať zastúpiť advokátom, prípadne inou fyzickou osobou podľa § 89 CSP, taktiež má možnosť obrátiť sa so žiadosťou o právnu pomoc na Centrum právnej pomoci v Košiciach podľa § 160 CSP.

14. Na pojednávaní konanom dňa 7. 7. 2022 žalobkyňa uviedla, že nie je pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Predložila plnomocenstvo pre svoju dcéru Z. zo dňa 7. 7. 2022 a P. zo dňa 7. 7. 2022 podľa § 89 CSP. Žalobkyňa prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne zotrvala na svojich doterajších stanoviskách a vyjadreniach. Žiadala, aby súd vo veci rozhodol v súlade s petítom jej žaloby a doplnenej žaloby.

15. Žalovaný vo výpovedi na pojednávaní dňa 7. 7. 2022 poukázal na to, že žalobkyňa doposiaľ nepreukázala vecnú legitimitáciu strán sporu. Náprava krivd, ktoré sa udiali v minulosti žalobkyni, podliehala inému právnemu režimu a na uplatnenie akýchkoľvek nárokov s tým súvisiacich boli dané lehoty, v ktorých žiaľ žalobkyňa neuplatnila tieto nároky. Žalovaný nie je subjektom, ktorý by mal naprávať tieto krivdy a už vôbec nie za štát. Žalovaný pozemky žalobkyne žiadnym spôsobom neužíva.

16. Súd opätovne právne posúdil vec nasledovne:

17. Podľa čl. 4 ods. 1 Ústavy SR nerastné bohatstvo, jaskyne, podzemné vody, prírodné liečivé zdroje a vodné toky sú vo vlastníctve Slovenskej republiky. Slovenská republika chráni a zveľaďuje toto bohatstvo, šetrne a efektívne využíva nerastné bohatstvo a prírodné dedičstvo v prospech svojich občanov a nasledujúcich generácií.

18. Podľa § 185 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné, a na zistenie cudzieho práva.

19. Podľa § 187 CSP za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

20. Podľa § 32 ods. 6 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších platných právnych predpisov za preukázané obmedzenie užívania pozemkov v ochranných pásmach vodárenských zdrojov patrí vlastníčkovi pozemkov náhrada majetkovej ujmy v primeranom a preukázateľnom rozsahu, ktorú je povinný poskytnúť na jeho žiadosť ten, kto odoberá vodu, alebo ten, kto žiada o povolenie na odber vody z vodárenského zdroja; pri vodárenskej nádrži vlastníčok alebo stavebník vodnej stavby slúžiacej na vzdúvanie vody vo vodárenskej nádrži. Majetkovú ujmu možno uhradiť na základe dohody o určení výšky za ročné, prípadne dlhšie obdobie alebo dohody o jednorazovej náhrade. Ak sa nedosiahne dohoda, výška majetkovej ujmy sa určí na základe znaleckého posudku podľa osobitného predpisu. Pri určovaní výšky majetkovej ujmy dohodou alebo znaleckým posudkom sa musí táto náhrada vlastníčkovi poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov znížiť o podiel nákladov, ktoré súvisia s obhospodarovaním týchto pozemkov podľa § 30 ods. 2 a 3. Pozemky v ochrannom pásme I. stupňa možno vo verejnom záujme vyvlastniť.

21. Podľa § 48 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) správa vodných tokov je všestranne zameraná starostlivosť o zachovanie a rozvoj všetkých funkcií vodných tokov a ich korýt. Správca vodného toku je aj správcom pozemkov korýt, ktoré sú vo vlastníctve Slovenskej republiky. (2) Správu vodných tokov vykonávajú: a) správca vodohospodársky významných vodných tokov, ktorým je štátna odborná organizácia ministerstva, b) správcovia drobných vodných tokov, ktorými sú správca vodohospodársky významných vodných tokov a štátne organizácie, ktorým bola prevezená správa podľa § 51 ods. 1. (3) Správca vodohospodársky významných vodných tokov a správca drobných vodných tokov je povinný a) prevziať správu a zabezpečiť údržbu zriaďovaných a budovaných súčastí vodnej cesty a ďalšieho majetku potrebného na ich prevádzku a údržbu podľa osobitného predpisu, b) poskytovať súčinnosť Ministerstvu dopravy a výstavby Slovenskej republiky pri tvorbe podkladov na spracovanie koncepcií v oblasti sledovaných vodných ciest a výhľadovo sledovaných vodných ciest. (4) Správa vodných tokov zahŕňa tieto činnosti: a) sledovať stav vodných tokov a pobrežných pozemkov z hľadiska zabezpečenia funkcií vodného toku, b) udržiavať korytá v stave, ktorý zabezpečuje ich prirodzenú alebo projektovanú prietoknosť a hĺbku vody, c) udržiavať alebo odstraňovať brehové porasty vo vodných tokoch, na pobrežných pozemkoch tak, aby sa nestali prekážkou odtoku vody pri povodniach a podľa možnosti zachovali prírodné podmienky, d) spevňovať brehy vodných tokov, zabezpečovať ich neupravené úseky brehovými porastmi, e) udržiavať a čistiť koryto a odstraňovať naplaveniny, ľadové a iné prekážky a dočasné ostrovy z vodného toku, čo je nevyhnutné na zabezpečenie nehateného odtoku alebo prietoku, f) zabezpečovať potrebnú úpravu vodných tokov, g) prevádzkovať a udržiavať v riadnom stave vodné stavby zabezpečujúce funkcie vodného toku alebo slúžiace vodnému toku, ktoré

má správca vodného toku v správe alebo v užívaní, prípadne je povinný ich prevádzkovať z iného dôvodu, h) poskytnúť odber povrchových vôd z vodných tokov na závlahy a na ich iné užívanie, i) vytvárať podmienky na zabezpečenie všeobecného používania vôd a ostatných funkcií vodného toku, j) sledovať odber vôd a vypúšťanie odpadových vôd, ako aj iné nakladanie s vodami vo vodnom toku, k) sledovať vody vo vodnom toku z hľadiska možných príznakov mimoriadneho zhoršenia vôd, l) poskytovať technické a iné podklady, odborné stanoviská potrebné na rozhodovanie a na inú správnu činnosť orgánu štátnej vodnej správy, ak ich má k dispozícii, m) oznamovať orgánu štátnej vodnej správy závažné nedostatky, ktoré zistí vo vodnom toku a v inundačnom území, spôsobené prírodnými vplyvmi alebo inými vplyvmi a navrhovať opatrenia na ich odstránenie, n) zabezpečovať ochranu pred povodňami podľa osobitného predpisu a odvádzanie alebo prečerpávanie vnútorných vôd, o) umiestňovať a udržiavať zariadenia na zisťovanie údajov vo vodnom toku, p) zabezpečovať úlohy prevádzkovateľa vodnej cesty a vytyčovať plavebnú dráhu za náhradu, q) viesť evidenciu pozemkov, ktoré tvoria koryto a inundačné územie, ak sú vo vlastníctve štátu a v správe správcu vodného toku, r) oznamovať údaje potrebné pre vodnú bilanciáciu, s) evidovať rozhodnutia a vyjadrenia orgánov štátnej vodnej správy, ktoré sa týkajú vodných tokov, a sledovať dodržiavanie podmienok a povinností určených v týchto rozhodnutiach, t) vydávať súhlas na státie plávajúceho zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche, ktorého súčasťou je aj súhlas vydaný podľa osobitného predpisu, u) vydávať súhlas na zriadenie požižovne plavidiel, v) vydávať súhlas na prevádzku prístaviska, prekladiska, vývážiska alebo kotviska.

22. Podľa § 49 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6 zákona č. 364/2004 Z. z. správca vodného toku je oprávnený a) pri výkone správy vstupovať v nevyhnutnom rozsahu na cudzie nehnuteľnosti, ak na to nie je potrebné povolenie podľa osobitných predpisov, b) v záujme starostlivosti o koryto odstraňovať alebo novo vysádzať stromy a kry na pobrežných pozemkoch, c) v rozsahu riadnej správy vodného toku ťažiť z koryta riečny materiál, prípadne túto ťažbu umožňovať tým, ktorí na ňu získali povolenie na niektoré činnosti (§ 23), d) v rámci súhrnného manipulačného poriadku vodných stavieb vydávať pokyny na manipuláciu s vodnými stavbami. (2) Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrázde. (3) Ak je to nevyhnutné, môže orgán štátnej vodnej správy určiť na užívanie väčšiu šírku pobrežného pozemku, ako je uvedené v odseku 2. (4) Ak správca vodného toku pri výkone oprávnenia podľa odseku 2 spôsobí škodu, je povinný ju nahradiť podľa všeobecných predpisov o náhrade škody. (5) Správca vodného toku nezodpovedá za škody spôsobené mimoriadnou udalosťou 60) a škody vzniknuté užívaním vodných tokov. (6) Činnosti podľa odseku 1 písm. a) až c), odsekov 2 až 5 pri správe vodného toku primerane môžu vykonávať osoby, s ktorými má správca vodného toku upravený právny vzťah; správca vodného toku výkon týchto činností riadi, kontroluje a za vykonané činnosti zodpovedá.

23. Podľa § 59 ods. 1 písm. a) zákona č. 364/2004 Z. z. Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej vodnej správy a vodného hospodárstva vykonáva štátnu vodnú správu podľa tohto zákona a riadi jej výkon.

24. Podľa § 8 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších zmien a doplnkov spoločnou nehnuteľnosťou na účely tohto zákona sa rozumie jedna nehnuteľná vec, ktorá môže pozostávať z viacerých pozemkov a na ktorú sa vzťahovali osobitné predpisy. Podielové spoluvlastníctvo spoločnej nehnuteľnosti možno zrušiť a vyporiadať podľa osobitného predpisu. Spoločnou nehnuteľnosťou nie je stavba. Od pozemku alebo pozemkov patriacich do spoločnej nehnuteľnosti možno na základe rozhodnutia spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti na zhromaždení oddeliť novovytvorený pozemok (ďalej len "oddelená časť spoločnej nehnuteľnosti"). Oddelená časť spoločnej nehnuteľnosti prestáva byť spoločnou nehnuteľnosťou dňom zápisu v katastri nehnuteľností. Oddelená časť spoločnej nehnuteľnosti sa stáva spoločne obhospodávanou nehnuteľnosťou, ak jej vlastníci nerozhodnú inak. Vznik nového pozemku patriaceho do spoločnej nehnuteľnosti nie je oddelením časti spoločnej nehnuteľnosti.

25. Na základe dokazovania, zisteného skutkového stavu, ako aj jeho právnej kvalifikácie dospel súd k záveru, že žaloba žalobkyne, ktorou sa domáha náhrady škody podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov nie je dôvodná.

26. Súd sa v prvom rade zaoberal aktívnou a pasívnou legitimitáciou strán sporu, lebo vecná legitimitácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu a v konečnom dôsledku vedie k

úspechu alebo neúspechu v konaní. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, inak žalobu zamietne.

27. Žalovaný, Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, ktorého organizačnou zložkou je odštepny závod Košice, je výkonným správcom vodárenskej nádrže Starina a nie je žiadnym zo subjektov, s ktorým zákon o vodách č. 364/2004 Z. z. spája zodpovednosť za náhradu majetkovej ujmy podľa ust. § 32 ods. 6. Žalovaný nie je vlastníkom ani stavebníkom vodnej stavby. Skutočným investorom výstavby vodnej stavby Starina je Slovenská republika zastúpená príslušným ústredným orgánom štátnej správy (§ 59 ods. 1 písm. a) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách). Vymedzenie vlastníckeho práva v pásmach hygienickej ochrany vodárenskej nádrže sa uskutočnilo vo verejnom záujme, preto náhradu majetkovej ujmy v prípade úspechu má poskytnúť príslušný ústredný orgán štátnej správy. Žalovaný, ktorého žalobkyňa označila v žalobe, nie je v spore pasívne legitimovaný, pričom povinnosť preukázať, že nositeľom, t. j. subjektom zodpovednostného vzťahu je žalovaný a že zodpovedá za majetkovú ujmu podľa ust. § 32 ods. 6 zákona č. 364/2004 Z. z., mala žalobkyňa. Žalobkyňa v tomto smere súdu žiadne dôkazy nepredložila.

28. Je potrebné dodať, že časť nehnuteľností, za ktoré žalobkyňa požaduje žalobou majetkovú náhradu, tvoria tzv. spoločnú nehnuteľnosť podľa ust. § 8 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších právnych predpisov. Spoločná nehnuteľnosť pozostáva z viacerých pozemkov a rôznych druhov pozemkov, avšak ide o jednu nehnuteľnú vec, ktorú nie je možné rozdeliť na viac nehnuteľných vecí. Nie je preto možné, aby jednotlivé parcely a pozemky boli samostatnými predmetmi občiansko-právnych vzťahov. Pozemky, ktoré tvoria spoločnú nehnuteľnosť, žalobkyňa nemôže samostatne užívať a ani obhospodarovať a preto si ani nemôže uplatňovať náhradu majetkovej ujmy mimo pozemkového spoločenstva, lebo časť pozemkov, za ktoré si žalobkyňa uplatňuje náhradu, je v podielovom spoluvlastníctve viacerých subjektov. Zo zákona č. 97/2013 Z. z. vyplýva, že prílohou žiadosti musí byť písomné splnomocnenie ostatných spoluvlastníkov nehnuteľnosti pre osobu, ktorá je oprávnená na uplatnenie nároku na finančnú náhradu, teda majetkovú náhradu pri podielovom spoluvlastníctve môžu uplatňovať len všetci spoluvlastníci jednou žiadosťou, nie žiadosťami čiastkovými a uplatniť majetkovú náhradu je možné len vo vzťahu k celému pozemku, nie k celkovej jeho výmere. O hospodárení so spoločnou vecou rozhodnú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov (§ 3 zákona č. 97/2013 Z. z., § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Žalobkyňa nie je aktívne legitimovaná osobou oprávnenou na uplatnenie nároku, ale aktívne legitimovaná oprávnenou osobou je pozemkové spoločenstvo. Ako vyplýva zo žalobkyňou predložených listov vlastníctva, ani jeden z pozemkov nie je vo výlučnom vlastníctve žalobkyne. Majetkovú ujmu by si mohli uplatňovať len všetci vlastníci pozemkov tak, ako to ukladá zákon o vodách č. 364/2004 Z. z. Ak si uplatňuje majetkovú ujmu len jeden zo spoluvlastníkov, je potrebné predložiť plnú moc od ostatných spoluvlastníkov pozemkov. Žalobkyňa plnú moc od spoluvlastníkov pozemkov súdu nepredložila.

29. Navyše je potrebné uviesť, že nárok žalobkyne je premlčaný, lebo žalobkyňa sa žalobou domáha náhrady majetkovej ujmy od roku 1985, t. j. od kedy bola žalobkyňa, resp. jej právni predchodcovia obmedzení v užívaní pozemkov podľa ust. § 100 Občianskeho zákonníka a ust. § 106 Občianskeho zákonníka.

30. Na základe uvedených dôvodov a s poukazom na citované zákonné ustanovenia, žalobkyňa nie je aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby a žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný v tomto spore. Z toho dôvodu bolo nutné žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť. V nadväznosti na uvedené sa súd podrobnejšie nezaoberal uplatneným nárokom žalobkyne ani ďalšími námietkami žalobkyne.

31. Podľa § 230 CSP ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

32. Podľa § 161 ods. 1, 2 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky"). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

33. Existencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci tvorí neodstrániteľnú vadu konania, na ktorú je súd povinný prihliadať ex offo. Len čo súd zistí existenciu tejto prekážky, vedie to k zastaveniu konania.

34. Ako vyplynulo z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Košice I, Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, odštepny závod Košice, Ďumbierska 14, Košice bol stranou sporu v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 25C/158/2005. Žalobkyňa v tomto konaní označila ako žalovaného Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Radničné námestie 8, Banská Štiavnica, organizačná zložka podniku: Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., odštepny závod Košice, Ďumbierska 14, Košice. V oboch konaniach je stranou sporu Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, konajúci prostredníctvom odštepneho závodu Košice, Ďumbierska 14, Košice a keďže súd v konaní vedenom pod sp. zn. 25C/158/2005 rozhodol o žalobe tak, že žalobu zamietol v časti o zaplatenie sumy 24 035,- EUR, vznikla tu prekážka právoplatne rozhodnutej veci, preto súd v tomto konaní zastavil konanie o zaplatenie sumy 24 035,- EUR pre prekážku res iudicata (§ 230 CSP) podľa § 161 ods. 2 CSP.

35. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Úspešnému žalovanému súd nepriznal nárok na náhradu trov konania, lebo mu žiadne trovy konania nevznikli a neúspešná žalobkyňa na ich náhradu nemá právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku **m o ž n o** podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice I písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, **m ô ž e** žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.